

Izdaja: Gorenjski tisk / Ureja:
Uredniški odbor / Odgovorni
urednik: Slavko Beznik
Telef. uredništva 475 — uprave 190
Tekoči račun pri Komunalni banki
Kranj št. 61-KB-1-2-135 / Izhaja v
ponedeljek in petek / Naročnina:
letna 600, pollet. 300, mesečna 50 din

Seja Okrajnega ljudskega odbora Kranj

Preobsežen dnevni red - pičla razprava

Razdelitev sredstev za pospeševanje kmetijstva

Kranj, 7. julija.

Po ločenih sejah okrajnega zbora in zbora proizvajalcev, ki sta bili večeraj v Kranju, so se odborniki udeležili skupne seje obeh zborov. Dnevni red je bil precej obsežen, skupaj 25 točk, in je bila verjetno zaradi tega razprava zelo pomanjkljiva. V 22. točki dnevnega reda je zbor proizvajalcev na predlog komisij potrdil kar 39 zaključnih računov.

Stanje kmetijstva, zlasti še nekaterih panog, še vedno ni zadovoljivo, zato sta zbor sprejela nekatere predloge o upravljanju in razdelitvi skladov za pospeševanje kmetijstva.

Semenski krompir smo največkrat dovažali iz drugih krajev, kar je zviševalo ceno, razen tega tudi kvaliteta ni bila najboljša. V proračunu je predvidenih za proizvodnjo krompirjevega semena 1 milijon dinarjev in prispevek za Selekcijsko postajo v Poljanah (100.000 dinarjev), ki bo z goštvijo kvalitetnega krompirjevega semena omogočila povprečni pridelek 180 centov in s tem prihranila okoli 300 milijonov din letno. Prav tako so določena tudi sredstva za odkup semenskega žita (315.000 dinarjev) in razmnoževanje dobrih semenskih žit (85 tisoč dinarjev). S posevkom za ta sredstva kupljenega žita, se bo povečal hektarski donos najmanj za 3 cente in bo dohodek za okoli 30 milijonov večji.

Skupno je za poljedelstvo namenjenih 2.160.000 dinarjev. V živinorej se bo še naprej pospeševalo umetno osemnjanje ter izbor plemenjakov. Ker se v zadnjem času razširjajo razne rastlinske bolezni in rastlinski škodljivci, je namenjenih iz sklada 1 milijon dinarjev za zavarovanje rastlin pred boleznimi. Iz sklada je predvidenih še 3.700.000 dinarjev za pospeševanje planšarstva, predvsem so ta

sredstva namenjena za popravilo in dograditev vodnih gorskih poti v okolici Bohinja. Dalje je veterini dodeljenih 6 milijonov dinarjev, prosveti za adaptacije in poživitev dela na kmetijskih šolah pa 9.990.000 dinarjev. Skupni izdatki sklada znašajo 33.766.000 dinarjev.

Sredstva sklada za pospeševanje prometa in predelavo kmetijskih pridelkov pa so namenjena predvsem kramlem, ki so naseljeni s pretežno industrijskim prebivalstvom in je preskrba s kmetijskimi pridelki zaradi majhnega števila tržnic, pekarn itd. nezadovoljiva. Tako je predvidena dotacija za izdelavo načrtov, za gradnjo tržnice v Skofji Loki 300.000 dinarjev, na Jesenicah 2 milijona in za skladišče trgovskega podjetja »Sadje« 800 tisoč dinarjev. Večina naših pekarskih poslovalnic ne ustreza higienskim predpisom, zato je zbor predvidel za gradnjo in adaptacijo teh poslovalnic in skladišč za kmetijske pridelke skupno 21 milijonov dinarjev.

Na seji je bil sprejet tudi odlok o povišanju dnevnice. Dalje je bil sprejet odlok o uvedbi občinskega prometnega davka v okraju Kranj. Jeseniški bolnišnici je bila odobrena garancija za najetje posojila v znesku 18 milijonov dinarjev. Ker je bila odločba občinskega ljudskega odbora Jesenice podjetju »Centrošped« iz Zagreba, da sedanja objoječa špedicijska podjetja zadoščajo potrebam, neutemeljena, je zbor na pritožbo omenjenega podjetja izdal dovoljenje za ustanovitev poslovalnice na Jesenicah. Sprejet je bil tudi predlog predračuna okrajnega vodnega sklada in spremembe v zvezi s sistematizacijo delovnih mest upravnih organov občinskih ljudskih odborov. V zvezi s potrditvijo statuten občin naj omenim še to, da zaradi enotnosti državne uprave ni bil sprejet predlog kranjske občine o ustanovitvi posebnega veterinarskega inšpektorja, medtem ko so bili ostali statuti sprejeti in potrjeni.

SKUPNA SEJA OBEH ZBOROV

Po končanem ločenem zasedanju sta oba zbora OLO na skupni seji raz-

pravljala o spremembah v organih okrajnega ljudskega odbora. Zaradi prevzema novih službenih dolžnosti sta zbor razrešila nekatere člane komisije za prošnje in pritožbe, komisije za statut, sveta za šport in telesno vzgojo, disciplinskega sodišča, komisije za organizacijo evidence kmetijskega zemljiškega sklada SLP, razlasiščne komisije za območje občin Gorenja vas, Skofja Loka, Zeleznički in Ziri in izvolila v te organe nove člane. V komisijo za prošnje in pritožbe sta bila imenovana Aleš Jagodine in Franc Križner, v disciplinsko sodišče Ivan Gorjane, za predsednika komisije za organizacijo evidence kmetijskega zemljiškega sklada SLP Peter Kunstl in za člana razlasiščne komisije na območju občin Gorenja vas, Skofja Loka, Zeleznički in Ziri Vinko Krajnc.

Na skupni seji je bil nato imenovan še upravni odbor okrajnega gozdnega sklada in upravni odbor okrajnega vodnega sklada. Za predsednika upravnega odbora vodnega sklada je bil izvoljen Franc Znidar, za predsednika upravnega odbora vodnega sklada pa Jože Sparovec. Zbora sta po krajši razpravi odločila, da se zaradi boljše dela zmanjša število upravnega odbora gozdnega sklada na devet članov.

I. Pokrajinski zlet »Svobod« v Žireh

Kulturna manifestacija

ZIRI, 8. JULIJA.

Danes je bila otvoritev I. Pokrajinskega zleta »Svoboda«, ki ga je priredilo DPD »Svoboda« Ziri v počastitev 20-letnice delavske stavke na Gorenjskem. Pokrovitelj je kulturne manifestacije je predsednik Zveze Svobod in kulturnih društev Ivan Regent. Prireditve bodo trajale ves teden.

V sindikalni dvorani je predsednik DPD »Svoboda« Ziri tov. Počivavšek danes ob desetih svečano odprl kulturno-zgodovinsko razstavo, ki prikazuje tradicijo kulturne dejavnosti v tem kraju. Član Okrajnega sveta »Svoboda« Rado Jan je nato podal precej podroben pregled kulturnega življenja od ustanovitve prvega bralnega društva 1867 do današnjih dni. Na otvoritvi je bil navzoč tudi predsednik Sveta za prosveto in kulturo pri OLO Kranj Slavko Beznik in akademski slikar —

žirovski rojak Maksim Sedej.

Popoldne so bile na sporedu medkrajevne športne tekme, zvečer pa je DPD Svoboda z Vrhniko uprizorilo komedijo »Hiša v Montevideu«. Jutri bo gostovala v Žireh lutkovna sekcija DPD Svoboda z Jesenic, v torek zvečer bo javna produkcija gojencev glasbene šole iz Žirov, v sredo pa koncert pevskih zborov DPD »Svoboda« Ziri pod vodstvom dirigenta Antona Jobsta. Dramska sekcija iz Strazišča bo prišla na obisk 12. julija in uprizorila špansko romanco Garcie Lorce »Mariano Pinedo«. V petek bo gostoval v Žireh pevski zbor DPD »Svoboda« Kranj, v soboto pa bo nastopila domača dramska sekcija in v režiji Jožeta Zupana uprizorila Kreftove »Celjske grofe« v zaslonu urejeni dvorani Kulturnega doma. Zaključek kulturnega tedna bo v nedeljo.

J. O.

šole, v višjih šolah jih je 33, 142 pa se jih učijo različnih obrti. Precej jih je že zaposlenih. Vsi, ki posejajo visoke šole, dobivajo stipendije. 739 jih prejema izredno socialno podporo pri občinskih ljudskih odborih. Povprečje šolskih uspehov teh otrok je dobro. Učni uspehi so predvsem odvisni od predavateljskega kadra, ki jim ponekod posveča več pozornosti, drugod pa zopet manj. V kolonijah in na zdravljenu je bilo do sedaj 885 otrok.

Tudi spomeniška dejavnost v okraju Kranj beleži lepe uspehe. Zbrano je že veliko dokumentarnega gradiva iz zgodovine narodnoosvobodilne borbe. Posamezne občine so poskrbele tudi za estetsko arhitektonsko ureditev nekaterih grobišč padlih borcev in talcev. (Begunje, kjer počiva 509 žrtev okupatorja, Draga, kjer je pokopanih nad 300 talcev, grobišče na Pokljuki, kjer počiva 79 borcev itd.). Postavljeni so bili tudi številni spomeniki padlim partizanom.

V povojnem desetletju so občinski in okrajni odbor ZB NOV ob raznih državnih praznikih in partizanskih dnevih organizirali priložnostne razstave. Dosedaj jih je bilo 28, obiskalo pa jih je nad 59.000 ljudi. Prikazovale so dokumentarno gradivo iz dobe okupacije. Številni obisk kaže na potrebo po organizaciji stalnih razstav pri posameznih muzejih.

ZETEV

Nekaj zadnjih toplih dni je brž pomagalo, da je žito dozorelo

„Kmečka ohcet“ - višek Turističnega tedna v Bohinju

V soboto je bilo v Bohinju 1500, v nedeljo pa 4000 ljudi

BOHINJ, 8. julija.

V okviru turističnega tedna v Bohinju so večeraj in danes prikazali staro »kmečko ohcet« in fantovsko vasovanje, ki je lep slovenski običaj, ki temelji na folklornih in čistih narodnih motivih.

V tem tednu so imeli v bohinjskih vaseh še vrsto drugih prireditev, tako kulturnih in športnih, povezanih s predavanji o pomenu turizma in kmetijstva.

Praksa v zadnjih letih je pokazala,

da so prav v tem pogledu naša turistična društva in gostinstvo premalo napravila. Zaradi tega in seveda tudi zaradi vremena v zadnjih dveh letih, je turizem začel šepati tudi v tem kotu naše ožje domovine. Tudi letošnji obisk tujih in domačih gostov je bil skromen. Večeraj in danes pa je Bohinj zaživel kot morda že dolgo ne in nikomur, ki je prišel sem ne bo žal, kajti tu je našel vsestransko razvedrilo. Jezero je bilo neverjetno toplo, tako, da so bili prvi kopalci že zgodaj dopoldne v vodi.

Pa še besedo o današnji prireditvi, ki je lepo uspela. Sinoči so »pri Janezu« ob jezeru prikazali bohinjsko fantovščino, običaj, kako so si nekdanji fantje morali pridobiti pravice, da so se lahko pridružili fantovski družbi. V današnji prireditvi, katero je gledalo nad 4000 ljudi pa so Bohinjci prikazali staro kmečko ohcet. Zbrali so se pred nevestino hišo, eno izmed izrazitih v Stari Fužini. Bil je cel sprevod, v katerem je bilo 14 voz narodnih noš. Tam je ženin dobil nevesto po tedanjih starih običajih. Na vozove so naložili še vsa bala, ki jo žena potrebuje doma in seveda tudi najlepšo opravo z domačije. Tako je sprevod krenil naprej proti Janezu. Pred domačijo v Stari Fužini so se zbrali številni prebivalci iz raznih krajev in spremljali ohcet vse do Janeza, kjer je bil zaključni del prireditve. Na mostu »Pri Janezu« so jim »zašrangali« pot. To je običaj, da mora ženin odkupiti nevesto tudi od vaških fantov in mož. Ob tej priložnosti so dobili šrangarji sedem zlatnikov. Nato je šla ohcet na ženinov dom, kjer je pojedina, ples itd. Vendar smeta ženin in nevesta šele ob polnoči plesati.

Prav bi bilo, da bi tudi v propagandnem ozirju več napravili. Predvsem bi bilo dobro, da bi o svojih prireditvah obveščali tudi domače in tuje turistične urade.

—k—o

II. Obrtniški velesojem odprt

LJUBLJANA, 7. JULIJA.

Danes je bil v Ljubljani odprt na Gospodarskem razstavišču II. Obrtniški velesojem.

Na sejmu so prikazane vse obrtne dejavnosti, vendar od lanskega leta ni moč opaziti bistvenih novosti.

Z Gorenjske je zastopanih zelo malo obrtnih podjetij in zasebnih obrtnikov. Pozornost vzbujajo le izdelki podjetij »ELRA« iz Skofje Loke ter »Splošnega ključavničarstva« iz Kamnika. Razen teh razstavljajo še »Ključavničarstvo-tehnična« in »Pleskarstvo« Cehovin iz Kranja, mizar Vinko Hafner iz Bitnja ter »Ščetarna« iz Komende.

Izvršni odbor CO ZBJ je pohvalil ZB na Gorenjskem za uspešno delo

VZPODBUDNO PRIZNANJE

Organizacija Zveze borcev vključuje v kranjskem okraju 11.830 članov. Mnogi od njih so se uveljavili v političnem življenju, nad 3000 pa se jih aktivno udeležuje v organih družbenega upravljanja v delavskih svetih industrijskih, trgovskih, gostinskih in drugih podjetjih, v upravnih odborih kmetijskih zadrug, v raznih svetih pri ljudskih odborih itd. Precejšnje število članov ZB dela tudi v organih oblasti. Aktivno udeleževanje članov ZB na vseh področjih družbenega življenja daje organizaciji zaslužen ugled. Tisti, ki ne delajo, so le redke izjeme in še njihova pasivnost je navadno posledica osebnih trenj.

Organizacija Zveze borcev na Gorenjskem s svojim delom še posebno izstopa v pripravah za praznovanje občinskih in krajevnih praznikov, ki so pomembne politične manifestacije v vseh občinah. Organizacija Zveze borcev daje tudi pobudo za proslavljanje drugih važnejših dogodkov, ki so povezani z zgodovino naprednega delavskega gibanja. Prav tako pa dajejo odbori ZB svečano obeležje obletnicam ustanovitve partizanskih enot, zborom aktivistov in drugim dogodkom, ki so pomembni za razvoj našega narodnoosvobodilnega boja.

V večjih središčih Gorenjske pripravijo organizacije ZB vsako leto vrsto izletov v razne kraje, znane iz NOB, kjer stari borci pripovedujejo partizanske spomine šolski in ostali mladini. Na Jesenicah, v Kranju, Trzinu, Skofji Loki, Radovljici in na Bledu so imeli borci predavanja tudi za predšolsko mladino.

Za seznanjenje mladine in ostalega prebivalstva z dogodki narodnoosvobodilne vojne je bilo izdanih več publikacij. Na Jesenicah so izdali knjigo Franca Konobljana-Slovenka z naslovom »Pod Možakljo in Karavankami so se uprli«. Pomembno je tudi delo »Gorenjska v miru, trpljenju, borbi in svo-

bodi«, katere avtor je Slavko Smolej. Knjiga je bila tiskana v treh jezikih, v slovenščini, angleščini in esperantu. V Kranju izdajajo vsako leto po eno številko »Zbornika«. Samostojno »Zbornik« je izdal tudi občinski odbor ZB Gorice, razvoj NOB na Dovjem pa je opisan v posebni kroniki. »Loški razgledi« prav tako prinašajo dogodke iz narodnoosvobodilne vojne. V kratkem bo izšla tudi knjiga Ivana Jana »Med gorenjskimi partizani«. Številni prireditvi so bili objavljeni tudi v »Glasu Gorenjske«.

Na področju kranjskega okraja je 74 krajevnih in terenskih organizacij ZB. Večina teh uspešno dela. Organizacijska trdnost jim omogoča, da so kos vsem problemom, ki jih morajo reševati na svojem območju. Pri občinskih odborih so za posamezna delovna področja zadolžene posebne komisije. Prošnje rešujejo odbori večinoma sami na svojih sejah. Delo komisij za otroke padlih borcev še ni v vseh občinah zadovoljivo. V našem okraju je 1233 otrok padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja. 261 teh otrok poseja osnovno šolo, 437 gimnazijo, 225 srednje

KAJ BO NOVEGA na Gorenjskem sejmu?

Razstavljalo bo 160 razstavljalcev Obetajo se novi izdelki

Kranj, 8. julija. Nad 160 razstavljalcev se je že pripravilo za letošnji VI. Gorenjski sejem, ki bo od 3. do 13. avgusta v Kranju, organizatorji pa imajo sedaj precej dela, saj je do otvoritve le še dobre 3 tedne.

Sedaj, ko uprava Gorenjskega sejma že razpolaga s podrobnim seznamom razstavljalcev, je prav, da se tokrat vprašamo: kaj pa bo letos novega na Gorenjskem sejmu in ali se bodo razstavljalci potrudili in pokazali res nekaj novega?

Kovinska, kovinsko - predelovalna in elektroindustrija bo tudi letos, tako kot vsa leta do sedaj, v središču pozornosti. Ti dve gospodarski panogi sta se na Gorenjskem zlasti v povojnem času močno razvili. Zlasti bodo zanimivi izdelki za široko potrošnjo, izdelki za najširšo uporabo v gospodinjstvu itd. Razen starih znancev Gorenjskega sejma, podjetij »Iskra«, »NIKO«, »Zelezarna«, »Plamen«, bo letos razstavljalo tudi podjetje »Elra« iz Škofje Loke. To podjetje bo pokazalo ločilce za parket, avtomobilsko radio aparate, kolektorje in druge podobne izdelke. Razen tega bodo razstavljani tudi centrifuge za perilo, pralni stroji, stroji za lupljenje in rezanje krompirja itd.

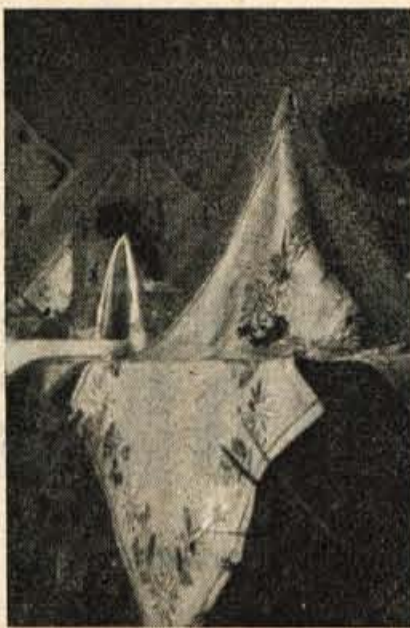
Na seznamu novih izdelkov so tudi aluminijasti čolni, alarmne sirene, razne vrste pil in drugega kovinskega orodja.

Razstava »Stanovanje za naše razmere« v Ljubljani je dala pobudo marsikateremu podjetju za sodobnejše in praktičnejše pohištvo. Zanimiva bo vsekakor montažna stanovanjska hišica z ugrajeno sodobno kuhinjo, ki jo bo razstavilo Lesno industrijsko podjetje »Jelovica« iz Škofje Loke. Ugotovili bomo, v kakšni meri je ta hišica res sodobna, še prav posebno pa nas bo zanimala cena.

Precej mikavni bodo tudi izdelki tekstilne industrije, ki se bo letos prav gotovo prizadevala spriču precejšnjih zalog, s katerimi razpolaga, pokazati čim več in doseči kar najboljši komercialni učinek.

Razen turistične razstave, katero bo tudi letos pripravila Okrajna gostinska zbornica, pa bo tudi okrajni Zavod za napredek gospodinjstva v Kranju pripravil posebno poučno propagandno razstavo sodobnih izdelkov za gospodinjstvo.

Tudi letošnji Gorenjski sejem bo prav gotovo zanimiv. Gledalci pričakujejo, da bodo videli enoletne uspehe gorenjskega gospodarstva, podjetja in zasebni obrtniki pa si od letošnjega sejma obetajo kar se da dober komercialni uspeh.

Presentljivi uspehi —

Te dni razstavljajo bolniki begunske bolnišnice za duševne bolezni svoje izdelke. Presenečajo zlasti ročna dela, saj so nekateri izdelki tako spretno narejeni, da si ne moremo misliti, da je to delo bolnikov. Za razstavljene predmete je veliko zanimanje. Precej izdelkov je tudi že prodanih. Ves potrebitni material so si nabavili z lastnimi sredstvi, ki pa izvirajo le iz priložnostnih zaslužkov bolnikov samih.

Morda nam bi kaj več o delu in življenju v bolnišnici napisal kdo, ki je dobro seznanjen z vsakdanjimi problemi.

A.

Lj.

KULTURNE NOVICE

Z ustanovnega občnega zbora Kluba likovnih delavcev Gorenjske

LIKOVNO VZGOJO NAJŠIRŠIM SLOJEM

Tudi investicije v kulturno-prosvetne namene se obrestujejo

Pred dnevi je bil v Kranju ustanovni občni zbor Kluba likovnih delavcev Gorenjske, ki sta se ga med drugim udeležila tudi predsednik Okrajnega odbora SZDL Mirko Zlatnar in predsednik Sveta za kulturo in prosveto pri OLO Kranj Slavko Beznik. V imenu Združenja likovnih delavcev Slovenije je udeležence pozdravil Ivo Subić.

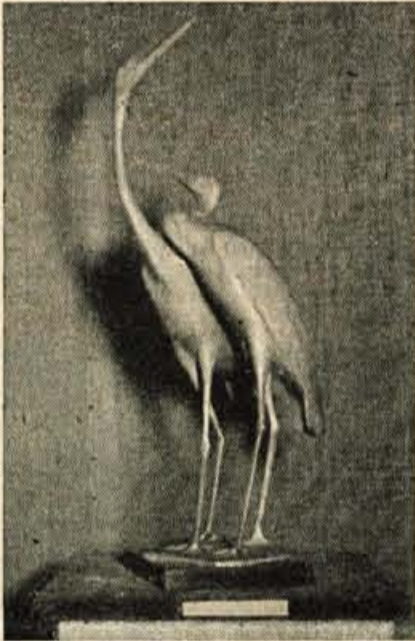
Ustanovitev tega kluba je za Gorenjsko pomemben dogodek. Do sedaj je ta zamisel edinstvena v Sloveniji. Narekovale so jo potrebe po poglobljeni kulturni dejavnosti v okraju. Tovariš Zlatnar je že na konferenci SZDL podaril potrebo po sistematičnejši kulturno-umetniški vzgoji naprednega delavca in kmeta. Nujno je, da se vzporedno z razvojem družbenega upravljanja dviga tudi kulturno življenje. Prav zato je poglavitni cilj kluba pospešitev zanimanja za kvalitetno likovno tvornost med ljudstvom in razširitev estetske likovne vzgoje na najširše sloje prebivalstva. Le na ta način bo izginil kvaren vpliv kičastih izdelkov na okus javnosti.

Važna naloga kluba bo tudi, da poveže razcepljeno dejavnost najrazličnejših likovnih delavcev gorenjskega območja ter jim tudi moralno in materialno pomoč pri njihovih snovanjih.

lovalce umetno - obrtnih predmetov, profesorje in učitelje tovrstnih veščin, arhitekta, gradbene tehnike, tehnične risarje, načrtovalce vzorcev, scenografe, dekoraterje, aranžerje, fotografe in druge sorodne oblikovalce. Vanj se bodo vključili tudi umetnostni in kulturni zgodovinarji ter kritiki likovnih stvaritev. Izredni član kluba pa lahko postane vsak ljubitelj umetnosti na Gorenjskem.

Klub bo deloval v najtesnejših stikih s množičnimi organizacijami ter kulturno-prosvetnimi društvi in pa seveda z republiškim Združenjem likovnih delavcev. Organiziral bo kolektive in individualne potujoče razstave in skrbel za vodstvo likovnih sekcij in krožkov pri kulturno-prosvetnih društvih. S tem da vključuje arhitekta in gradbenike, bo omogočil estetsko, domačinskemu miljeju in sodobnemu življenju ustrezajočo ureditev gorenjskih naselij, prirodno znamenitih predelov in posameznih arhitektonskih objektov. Vzgaljal bo gradbeni okus med ljudmi, ki se čisto na lastno pest lotevajo stavbarsko neokusnih preureditev. Klub bo nadalje skrbel za kvalitetno sceno gledaliških odrov, organiziral tovrstne tečaje, pazil na estetski videz izložb in vodil boj proti kvazi umetniškimi dekoraterskim in umetno obrtnim izdelkom, ki so plod povprečnosti. Člani kluba imajo v načrtu tudi razstave galerijsko-muzejskega značaja, likovno-vzgojna in umetnostno-zgodovinska predavanja s skioptičnimi slikami, diafilmi itd., propagiranje prirodnih znamenitosti, osnovanje stalnih umetnostnih galerij in še mnogo drugih nalog. Pospeševali bodo tudi dokumentarno in umetnostno fotografijo in nudili pomoč šolskim krožkom za risanje.

Delo Kluba likovnih delavcev bo imelo torej zelo širok obseg. Nikdar se ne bo smel zapirati vase, saj to povsem izključuje njegova vzgojna vloga. Našemu delovnemu človeku bo moral posredovati široko kulturno razgledanost, da bo znal vsako stvar sam pravilno vrednotiti, da bo postal samozavestnejši in mu nihče ne bo mogel vsiljevati umetniško nekvadratnih del. V ta namen bo potrebna tudi denarna pomoč, ki se bo prej ali slej uspešno obrestovala. Občinski odbori, zlasti ti, ki na podeželju, bodo morali tudi za to področje družbene dejavnosti odmeriti več sredstev.

CENE RIBNIKAR: Caplji (les)

S tem bo klub obenem omogočal tudi dvig njihove strokovne usposobljenosti in ustvarjalnosti.

Klub združuje slikarje, kiparje, izde-

Nastop „LADA“ na Primskovem

Nastop ansambla narodnih pesmi in plesov »LADO« iz Zagreba v Združenem domu na Primskovem, sodi brez dvoma med najuspešnejše in najlepše točke, s katerimi je bil zaključen programski načrt v zvezi s počastitvijo Dneva vstaje jugoslovanskih narodov.

Ansambel »LADO« — čeprav je razmeroma mlad — si je v nastopi izven naših meja utrdil svetovni sloves. Leto 1954 je na tekmovanju plesnih ansamblov v Llangollu v Angliji zasedel prvo mesto. Tudi turneja je Belgiji konec preteklega in v začetku letošnjega leta je zabeležila vrsto zavirljivih uspehov, o katerih se tudi tamkajšnji tisk v svojih poročilih in kritikah navdušeno izražala.

Nastop ansambla na Primskovem pa sodi prav gotovo med najlepša kulturna doživljaja zadnjih let. Takšnega mnenja so bili tudi številni gledalci, ki so z navdušenjem sledili umetniškemu izvajanjem, in se hkrati spraševali, kako je mogoče doseči tolikšno skladnost in uglašenost v skupinskih plesih.

Zasluga za tolikšen uspeh gre vsekakor tenkočutno sestavljenemu programu in pa plesni tradiciji, ki je zakoreninjena v jugoslovanskih narodih. — Ta dva elementa predstavljata trdno osnovo, na katero je s spretno koreografijo grajena vrsta ostalih elementov, ki dajejo izvajanju svojevrstni umetniški izraz. Na splošno je moč trditi, da naloga koreografa ni bila lahka, kajti iz zbora nastopajočih je moral izluščiti in oplemeniti ritmično kvalitete in jih potencirati do skraj-

nih možnosti harmonije. Mnogoštevilni slikoviti kostumi, šarm nastopajočih in končno učinkovita glasbena spremljava, dajejo programu dokončno obliko, ki predstavlja pravečati folklorni zaklad. Vsekakor pa so uspehi »LADA« plod dolgotrajnega in naporenega dela.

S svojim nastopom pa je ansambel »LADO« ponovno potrdil svoj, že kar legendarni sloves, hkrati pa skeptikom, ki z omalovaževanjem gledajo na umetniške vrednote narodnega blaga, na prepričljiv način dokazal, da je moč pod izkušenim umetniškim vodstvom in tenkim poslušom za starodavna folklorna izročila, izluščiti in narodnega blaga utajeno elementarno silo ljudske umetnine.

Sa-Sa

Tečaj za politehnično vzgojo

Kamnik, 7. julija.

Pred dnevi je bila na kamniški gimnaziji lepa slovesnost ob otvoritvi tečaja za politehnično vzgojo, ki ga prireja s sodelovanjem prosvetnih organizacij Glavni odbor Ljudske tehnike Slovenije za vodilno osebo iz vse republike. K tečaju se je prijavilo 32 udeležencev. V navzočnosti člana izvršnega sveta LRS in predsednika glavnega odbora LTS tov. Milka Goršiča, ljudskega poslanca Alfreda Jančka in upravnika pedagoškega centra LRS tov. Henrika Zdešarja, je imel uvodni govor ravnatelj kamniške gimnazije Avguštin Lah. O pomenu tehničnega izobraževanja s posebnim ozirom na obvezno šolo pa je govoril tov. Goršič. V svojem referatu je zelo nazorno razložil sodobne poglede na našo šolo in vzgojo kadrov ter obeležil naloge prosvetnih delavcev na tem področju. Nato so si gostje ogledali razstavo slik in risb v avli gimnazije, ki so jo kot malo galerijo odprli isti dan. Razstavljene so risbe dijakov nižje gimnazije z raznimi živalskimi in pokrajinskimi motivi, ki kažejo pravilno otrokovo gledanje in izvirnost v obdelovanju. Razstavo je uredil prof. Ferdo Majer.

Domačin

Z.

Od nedelje na ponedeljek

V središču celotne svetovne javnosti in tiska je brez dvoma bližnji obisk egiptovskega predsednika republike Gamala Abdela Namera v Jugoslaviji ter bližnji sestanek Tito-Naser-Nehru na Brionih.

Naserjevo potovanje v Jugoslavijo in brionski sestanek med tremi visokimi predstavnikmi dežel, ki so sicer na tisoče kilometrov oddaljene, vendar pa po svojih miroljubnih težnjah neverjetno blizu, je po mnenju Egiptčanov in večine svobodoljubne javnosti, nov trdni most in vez med Evropo, Azijo in Afriko ter vsemi narodi sveta, ki teže k istemu cilju, dokončni osvoboditvi, neodvisnosti in mirnemu razvoju.

Boj za mir in aktivno koeksistenco, katere vzpodbudnik je Jugoslavija, je prav tako nujnost republikanskega Egipta, kateremu je ohranitev miru neobhodno potrebna za nadaljnji pospešeni gospodarski razvoj. Kajti Egipt se zaveda, da bi vojni spopad, pa čeprav le lokalnega pomena, pahnil deželo v bedo in omogočil ponovno rovarjenje tujih agentov.

BEOGRAD, 8. JULIJA.

Predsednik republike Tito je poslal začasnemu predsedniku Argentine Pedru Aramburu pozdravno brzojavko ob argentinskem prazniku.

Kijev, 8. julija.

Danes so odprli v Kijevu razstavo, ki je posvečena 10-letnemu razvoju nove Jugoslavije. Med prebivalci tega ukrajinskega mesta je za razstavo veliko zanimanje.

VLADE DRŽAV UDELEŽENK Bandunške konference, so se izjasnile za sklicanje druge konference, ki naj bi bila v Kairu. Na njej naj bi razpravljali o mednarodnem razvoju, ki je nastal v obdobju po prvi konferenci, ki je bila v Djakarti.

KRALJ SAUDIJSKE ARABIJE je izjavil, da bi bil za ponovno navezavo stikov z Veliko Britanijo pod pogojem, če bi se uredila vprašanja suverenosti nad oazo Buraimi.

Veliko partizansko slavlje v Blagovici

Zaključna proslava ob Dnevu borcev v domžalski občini

BLAGOVICA, 8. julija.

V okviru proslav v počastitev Dneva borcev v domžalski občini, je bilo danes na Golčaju nad Blagovico v Crnem grabnu veliko partizansko slavlje — zbor kamniško-zasavskega bataljona in revirne čete.

Ze od 6. ure zjutraj so se pričele zgrinjati proti Blagovici množice prebivalstva iz bližnje in daljnje okolice. Prijazna vasica Blagovica je goste sprejela praznično okrašena, v zastavah in mlajih.

Zbrali so se na vrhu hriba ob spomeniku šestnajstim padlim borcem radomske čete, ki so kot prvi padli v borbi v nemškimi okupatorjem 18. oktobra 1941.

Te proslave so se udeležili tudi tovariši Tomo Breje, organizator vstaje v kamniškem okraju in preživeli borci iz te borbe. Slavju so prisostvovali tudi predsednik OLO Ljubljana, Marijan Dermastija, nadalje Ivan Semen-Stane in Ivan Pirš-Luka.

Predsednik občinskega odbora ZB Franc Avbelj-Lojko je imel ob spomeniku slavnostni govor, ob igranju žalostink pa je patrola bivših partizanov kot tudi zastopnikov ostalih organizacij položila ob spomenik vence.

V kulturnem programu, ki je sledil sta igrali godbi na pihala iz Domžal in Zagorja, razen tega pa sta zapela nekaj pesmi tudi pevka zbora DPD »Svoboda« iz Domžal in Ihanca. Na sporedu so bile tudi recitacije.

Po končani slovesnosti so se ljudje vrnili v Blagovico k odkritju spominske plošče padlim borcem. Predsednik krajevnega odbora v Blagovici Tone Florjančič je v svojem govoru dejal: »Brez krvi padlih, mi ne bi dočakali svobode«. Po tem govoru je Franc Avbelj-Lojko odkril spominsko ploščo. Tudi tu so zastopniki množičnih organizacij položili vence, nakar je pevski zbor zapel še Internacionalo.

Popoldne se je zbralo pred gasilskim domom v Blagovici precej ljudi. Prostovoljno gasilsko društvo je ob 15-letnici obstoja razvilo prapor, kateremu je kumoval Franc Avbelj-Lojko. Razen njega sta kumovala tudi rojaka iz ZDA Franc Oglar in Alojz Ravnikar.

Po razvitju prapora je bila povorka, v kateri so sodelovale tudi narodne noše. Sledil je še kulturno športni spored.

S tem je bilo zaključeno praznovanje Dneva borcev v domžalski občini, ta dogodek pa bo ostal vsem, ki so danes prisostvovali temu slavlju, v trajnem spominu.

55 let dela

Dobračevo, 8. julija.

Danes so gasilci PGD Dobračevo razvili svoj društveni prapor in praznovali obenem tudi 55-letnico ustanovitve društva. V imenu Okrajne gasilske zveze je pozdravil tamkajšnje gasilce sekretar Janko Stefe.

Prometna nesreča

Kranj, 8. julija.

Danes opoldan je prišlo na cesti Kranj-Bled v kraju Zlato polje do prometne nesreče. Povzročila sta jo motorist Janez Hudobivnik iz Izole in 10-letni otrok na kolesu Stojanovič Čedo iz Zlatega polja. Na kraj prometne nesreče so kmalu prispeli organi javne varnosti, ki so ugotovili, da je nesrečo zakrivil neprevidni otrok. Končno besedo pa bo izreklo sodišče. Nesreča je zahtevala lažje telesne poškodbe in znatno materialno škodo.

Pismo brigadirjev z otoka

Mladinska delovna brigada na otoku Stenjak

Okrajni komite LMS Kranj je poslal na ureditev otoka Stenjak mladinsko delovno brigado »Ivana Slavca-Jokla«, ki jo sestavlja 54 mladincev vajeniških šol iz Kranja, Radovljice in Zirov.

Otok Stenjak leži v bližini Brionov. Za časa Avstrije in Italije je bil last nekega avstrijskega grofa, ki je imel na otoku svoj kamnolom, odkoder je izvažal najboljši kamen po vsej Evropi. Otok je bil zelo zapuščen. Ze več let ni nihče živel na njem. Ko pa je brigada na njem postavila svoje taborišče, se je njegov izgled spremenil. Ob nedeljah nas obiskujejo mornarji in puljski izletniki.

Ze v začetku smo naleteli na velike težave zaradi organizacije. Poslati 54 mladih ljudi na otok z dvema lopatama in enim krampom, dovolj jasno priča, kako je bila akcija slabo organizirana. Ob prihodu brigadirjev ni bilo niti čolna, s katerim bi vzpostavili zvezo z najbližjo vasjo. Vse te in še mnoge druge težave smo hitro premagali. Postavili smo šotore ob obali,

bliznjo razrušeno hišo smo spremenili v kuhinjo in skladišče. Na otoku sta še dve talci hiši, ki jih bomo popravili in izročili Društvu prijateljev mladine. Zaradi pomanjkanja orodja smo morali prenašati kamenje in prst na deskah. Z rokami smo pulili travo in grmičevje. Kljub temu smo veliko naredili: 2460 metrov poti in popravili 75 kubikov podrtega kamenitega zidu in drugo. Zanimivo je tekmovanje med četami za večjo storilnost. Sedaj vodita 3. in 4. četa. Tudi med posamezniki je težko določiti najboljšega. Pohvaljenih je bilo že 34 brigadirjev. Poleg rednega dela pa imamo tudi debatne ure, na katerih razpravljamo o notranjih in zunanjih političnih ter gospodarskih problemih. Priljubljena so tudi športna tekmovanja. Čete tekmujejo med seboj v odbojki, plavanju, šahu in waterpoolu. Z življenjem in organizacijo so brigadirji zelo zadovoljni, kar dokazuje, da nekateri še naprej želijo ostati v brigadi.

MRKAIC

Mladinska brigada »Staneta

Zagorja« drugič udarna

Koprivnik, 7. julija.

Na praznik Dneva borcev so imeli tudi mladinci v brigadi »Staneta Zagorja« na Gorjušah lepo slavlje. Ta dan je brigada za svoje uspešno delo prejela že drugič naslov udarne brigade.

MLADINSKA DELOVNA BRIGADA Z JESENIC NA JELOVICI

Jesenice, 7. julija.

Občinski komite mladinske organizacije na Jesenicah je dal pobudo za formiranje delovne brigade med učenci Metalurške industrijske šole. Medtem, ko so odšli učenci bivšega III. razreda na delo v železarno, so formirali učenci I. in II. razreda delovno brigado, ki je odšla v četrtek na onemesečno delo gozdne ceste Lipnica-Jelovica. Brigada šteje 50 mladincev in nosi ime po narodnem heroju Matiji Verdniku-Tomažu.

Rekordno število gledalcev v Medvodah

TRIGLAV (KRANJ) : JLA (GARNIZON) ŠKOFJA LOKA 6:2 (1:0)

V četrtek popoldan je bila na igrišču v Medvodah nogometna tekma za pokal maršala Tita med enajstoricno nogometno »Triglav« iz Kranja in moštvo garnizona iz Škofje Loke. Isti moštvi sta v tekmovalni za pokal maršala Tita že nekaj dni pred tem pomerili svoje moči. Vendar je bila zaradi nepravilnega poteka, tekma upravičeno razveljavljena. Omenimo naj le, da je v prvem srečanju v Škofji Loki zmagal garnizon s 3:2.

V četrtekovem ponovnem srečanju pa so zmagali zaslužen Kranjčani. Ze v prvem polčasu so imeli vrsto priložnosti in precej več od igre, čeprav so igrali proti soncu. Dosegli so tudi vrsto kotov, medtem ko so njihovi nasprotniki le enkrat streljali enak kazenski strel. Kljub tolikšni premoči pa je le Mihelčiču uspelo v prvem polčasu poriniti usnje v nasprotnikovo mrežo.

V drugem polčasu so Kranjčani po Marijanu Brezarju in Janku Stularju prišli v vodstvo že s 3:0. Kmalu za tem pa je sodnik Perko iz Ljubljane, ki je vodil tekmo na zadovoljstvo vseh, prisodil v korist garnizona Škofja Loka enajstmetrovko. Vratar Kranjčanov preciznega kazenskega strela ni mogel braniti. Zatem so nasprotniki Kranjčanov prevzeli za kratek čas igro v svoje roke. Teh nekaj minut je bil tudi edini del igre, v katerem so gospodarili na igrišču nogometaši iz Loke in zaslužen dosegli drugi gol. Toda čim bolj se je bližal konec tekme, tem bolj so zaradi boljše kondicije prevladovali na igrišču Kranjčani. Dosegli so še 3 gole, in sicer Marijan Brezar 1, Anton Brezar pa 2. Za to-

NOGOMET

Zmagal je Mengeš

Kamnik, 8. julija.

V okviru športnih iger ob proslavi 60-letnice tovarne Titan v Kamniku je bil danes popoldan na športnem stadionu v Mekinjah nogometni brzoturnir, pri katerem so sodelovali SK Mengeš in sindikalna moštva tovarn »Titan«, »Podjetje Kamnik« in »Usnjar«. Tovar- na »Titan« je poklonila lep pokal za zmagovalca. V napetih in zanimivih igrah so bili doseženi naslednji rezultati:

TITAN : PODJETJE KAMNIK 2:1 (0:1)

MENGES : USNJAR 2:1 (0:1)

PODJETJE KAMNIK : USNJAR

1:0 (0:0)

MENGES : TITAN 3:0 (3:0)

Mengešani so v odločilni tekmi lepo zaigrali in si že v prvem polčasu zagotovili zmago. Zaslužen so osvojili pokal.

»TRIGLAV« : »JESENICE« 6:0 (1:0)

»NOVA GORICA« : »TRIGLAV« (pionirji) 3:2 (0:0)

ŠAH

V počastitev Dneva borcev in vstaje jugoslovanskih narodov, so se pionirji pomerili v Avto-moto dirkah

ŠAH

Sovjetski velemejster Jurij Averbach je na dan »Dan borcev« odigral v Kamniku simultanko proti 32 nasprotnikom. Velemejster je prispel v Kamnik v spremstvu velemejstra Pirca in zastopnika JSZ tov. Šiške. Po izročitvi spominskih daril s strani prireditelja DPKD »Solidarnosti« in domžalske »Svobode«, je ob velikem zanimanju občinstva velemejster Averbach začel s simultanko. Igral je zelo previdno in počasi, ker so mu nasprotniki nudili ogorčen odpor. Zal se prireditve niso udeležili najmočnejši šahisti iz Domžal in Komende, pač pa so bile častno zastopane šahovske sekcije iz Podgorja, Duplice in Godiča. Sele po štirih urah igre je velemejster zabeležil tri zmage. Simultanka je trajala skoraj 6 ur. Velemejster je dosegel 25 zmag.

3 poraze in 4 remije, kar je za kamniške šahiste zelo časten uspeh. Zmagala sta mladca Trbižan in Troha iz Kamnika ter starosta šahistov iz Duplice Lovro Jakomin; neodločen rezultat pa so dosegli: predsednik šahovske sekcije »Solidarnosti« Ludvik Matoh, kapetan Sladič, Borut Ocepek in Marijan Ogrinc iz Podgorja. Velemejster Averbach je po igri izjavil, da je bil trdno prepričan, da ne bo izgubil nobene partije. Visok nivo šahovske igre v Kamniku pa ga je presenetil. Ze po otvoritvenih potezah je videl, da bo imel težko delo, ker so skoro vsi nasprotniki točno odgovarjali po teoriji. V večini iger je odločitev padla šele po trdovratni borbi v končnici.

Prvič v zgodovini...

Kranjčani prvaki hrvatsko-slovenske plavalne lige za leto 1955

V četrtek so kranjski plavalci, člani PK »Triglav« odplavali v Ljubljani finalno srečanje za prvenstvo hrvatsko-slovenske lige, ki je veljalo še za preteklo leto. Z veliko poštvovalnostjo, borbenostjo in seveda tudi znanjem, jim je uspelo to, kar doslej še ni doseglo nobeno slovensko plavalno moštvo izven Ljubljane. Pre-

BARBKA KONCILIJA

magali so najboljši ljubljanski klub ZPK »Ljubljana«. Rezultat 92:88 je sicer zelo tesen, vendar kljub temu, da Kranjčani niso tekmovali v popolni postavi in da so imeli pri plavalnih točkah tudi precej smole, lahko tr-

dimo, da je to največji uspeh med številnimi blestečimi rezultati, ki so jih dosegli plavalci iz Kranja.

Popoldan je bilo tekmovanje v skokih. Kranjčani so zgubili srečanje v tej disciplini s presenetljivo tesnim rezultatom 12:10, zlasti pa je prese-

netila Sonja Rubinič (Kranj) z zmagovalni disciplini pa so vodstvo prevzeli ljubljanci in ga obdržali do zaključka vseh plavalnih disciplin. Med kranjskimi plavalci moramo ob prvem startu v letošnji sezoni pohvaliti celotno ekipo. Odlika kranjskih plavalcev je bila to pot v homogenosti moštva, kar daje za prihodnost še več upanja za uspehe. Morda bi lahko iz-

zveli le obe štafeti, moško 4 krat 200 m in žensko 4 krat 100 m mešano. Namreč medtem ko je bilo pričakovati, da bodo člani kranjskega plavalnega kluba zmagovali, pa so si članice prvič priborile zmago nad plavalkami iz Ljubljane.

Skupno število točk po skokih in plavalnih disciplinah je bilo neodločeno 82:82. Torej o zmagovalcu je odločala waterpolo tekma. Ljubljanci, priprani na zmago, so že malo manj kot javno slavili ta svoj uspeh. Toda žoga je okrogla in ne samo to. Rezultat končnega srečanja waterpolo tekme 4:3 ni odraz tistega, kar se je dogajalo v bazenu. Kranjčani so to pot pokazali, da so za letošnjo sezono precej boljše pripravljene kot njihovi konkurenti iz Ljubljane. Hitrejši v plavanju in boljši v taktiki, bi morali zmagati z 2 če ne 3 goli razlike.

Dejstvo, da so številni gledalci z največjim odobravanjem zapuščali k-

pališče na Kolesarji v Ljubljani, dok-

zuje, da je bilo to zanje res velik špor-

ni užitek in prav tako, da je zmaga v tem srečanju za Kranjčane res pe-

memben uspeh. Mito Trefalt

Športne prireditve v Cerkljah

Sportne prireditve v Cerkljah

Cerklje, 8. julija.
Danes dopoldne je Avto-moto društvo Cerklje izvedlo za svoje člane ocenjevalno-patrolno vožnjo na relaciji Cerklje, Visoko, Preddvor, Kranj, Senčur, Brnki in Cerklje. Razen pravilne vožnje so morali vozači tudi streljati na Visokem z vojaško puško, v Senčuru in Cerkljah pa z zračno. Najboljši čas in največ krogov si je priboril Stane Bobnar iz Cerkelj ter s 44 točkami osvojil prvo mesto kot nagrajenec prejel od društva lep prehodni pokal. Drugo mesto je zasedel Ciril Kuster, Cerklje 33 točk, III. mesto Janez

Oblak, Cerklje 24 točk.

Pet najboljših vozačev je prejelo na popoldanski svečanosti lične diplome.

TEKMOVANJE PIONIRJEV NA SKIRCAH

V popoldanskih urah je društvo organiziralo za mlajše in starejše pionirje tekmovalje na skircih v Cerkljah v dolžini 200 m. Pri starejših pionirjih je dosegel najboljši čas **Tratinik** iz Cerkelj 55 sek., drugi **Grile** 48 sek., tretji **Jagodie** vsi iz Cerkelj.

Mlajši pionirji: I. mesto **Slemc**, II. **Kadunc** in III. **Mikič**.

Vsi najboljši so bili lepo nagrajeni.

Patrolni tek v Žirovnici

TUDI SAHISTI SO TEKMOVALI

V okviru prireditev praznovanja krajevnega praznika je bilo v Žirovnici tekmovalje strelcev-kolesarjev. Tekmovali so na 4 km dolgi progi, med vožnjo pa so streljali z zračno in vojaško puško. Tekmovalo je 8 ekip.

Rezultati: I. ekipa ŠD iz Žirovnice, čas 20,48 in 111 točk; 2. Zveza borcev Žirovnica 24,14 in 63; 3. II. ekipa Strelske družine 24,17 in 47 itd. Zmagovalna ekipa si je priborila prehodni pokal.

V počastitev krajevnega praznika Žirovnice je priredila šahovska sekcija »Svobode Fr. Prešeren Žirovnica« dvo- boj z obmejno enoto JLA na 11 deskah. Zmagalo je domače društvo z rezultatom 12 $\frac{1}{2}$: 9 $\frac{1}{2}$.

I. D.

AVTO-MOTO DIRKE POD GOLICO

Avto-moto klub z Jesenic je priredil danes predpoldan avto-moto tekme. Tekmovalna proga je bila z Jesenic do Planine pod Golico. Tekmovalo je 30 motoristov. Prvo mesto je zasedel predsednik kluba Davorin Sest z Jesenic. Tekmam je prisostvovalo lepo število gledalcev, kar je dokaz, da se ljudje zanimajo za delo jeseniškega kluba.

U.

OBVEZNIKI PREDVOJASKE VZGOJE NA TABORENJU

Nekaj nad 180 pripadnikov predvo- jaske vzgoje z Jesenic je odšlo v sredo na 10-dnevno taborenje v Mojstrano. Jeseniški odred, ki je bil na raznih prireditvah in tekmovaljih med prvimi, je to taborenje zaslužil. Tabor je lepo urejen in ga vodi komandant odreda, rezervni kapetan Franc Platner.

Pripadnikom predvojaske vzgoje bo taborenje v Mojstrani koristilo kot priprava za skorajšnjo službo v naši armadi.

U.

Ob 100-letnici rojstva največjega revolucionarja tehnike Življenje in delo Nikole Tesla

Ko se je pred 100 leti, 10. julija 1856. leta v borni liški vasi Smiljan pravoslav- nemu duhovniku rodilo slabotno in bolešno deč, prav gotovo nihče ni niti pomislil, da se bo iz njega razvil velik izumitelj, za čigar izume mu je in bo ves svet dolžan zahvalo. Mali Nikola bi prav gotovo postal svečenik, ko pa je zbolel za kolero, mu je oče obljubil da bo po ozdravljenju lahko šel študirat tehniko. Tu se pričena njegova ustvarjalna pot, za katero je dobil podlago v gimnaziji in v bogati zbirki očetovih knjig, ter tako prestopil prag najboljših visoke tehnične šole takratne Avstro-ogrske — v Gradcu. Ze kot 20-letni študent se čisto ni zadovoljil z izumi na področju elektro- tehnike, pa niti z Grammovim dinamo- strojem, ki je leta 1877 predstavil najpopolnejši generator za proizvodnjo električnega toka, ki pa ni bil uporaba za prenos elektrike na večje raz- dalje. V mislih je že imel sliko gene- ratorja za trofazni tok, ki ga danes poznamo pod imenom Teslov vrtilni tok. Za uresničitev načrta pa so bila pred- vsem potrebna finančna sredstva, ki jih Tesla ni imel. Srečo je poskušal pri raznih evropskih družbah, a njegovih načrtov niso hoteli uresničiti. Pod takšnimi okolnostmi se je končno odločil za pot v Ameriko, kjer je navzlic številnim razočaranjem vendar našel tla za svoje ustvarjalno delo. Leta 1848 se je zaposlil v Edisonovi električni družbi v New Yorku, kasneje pa v Te-

slovi električni družbi, kjer je tudi prijavil prve patente za prenos elek- trične energije. Temu je v naslednjih letih sledila vrsta patentov, ki so dopolnjevali praktično izvedbo naprav za proizvodnjo, prenos in uporabo trofaz- nega električnega toka. Ta veliki Tes- slov izum so prvič uporabili za zgra-

ditev hidrocentrale na reki Nekar. Kmalu zatem pa za podobno hidrocent- ralo na slapu Niagari. Z denarjem, ki ga je za ta izum dobil, si je Tesla v New Yorku zgradil svoj laboratorij, kjer je presenečal svet z vedno no- vimimi izumi. Nikola Tesla ni le oče radio-tehnike, temveč je tudi ustvar- jalec brezžičnega prenosa energije. Malokomu je znano, da je že leta 1899 napravil model male ladje, ki jo je z brezžičnim upravljanjem na daljavo vodil po vodi.

Kljub tolikšnim pomembnim izu- mom, ki jih je daroval človeštvu, pa je moral ta veliki izumitelj na svoja stara leta trpeti pomanjkanje. Da bi se prehranil, je bil prisiljen prodajati svoje patente, s katerimi so se okori- ščali drugi v svojo korist. Nikola Te- sla je bil vedno človek in velik Jugo- slovan. Pred našo osvobodilno borbo nam je vseskozi stal ob strani in v svojem testamentu je vse svoje labo- ratorijske naprave, ki so neizmerno zgodovinske vrednosti, zapustil svoji domovini.

Prav ti dokumenti in vsa njegova zapuščina pa bodo končno pojasnili svetu, kdo je bil Nikola Tesla. Danes imamo šele možnosti, da ga predsta- vimo svetu takšnega kot je bil ter da se s tem oddolžimo svojemu največ- jemu rojaku, ki v takratnih razmerah ni mogel svojih idej realizirati doma, v svoji domovini, temveč v tujini.

NIKOLA TESLA (1888)

MILOS MACAROL

III. festival jugoslovanske kinematografije v Puli

(Od našega posebnega dopisnika)

Od 14. do 25. julija bo v Puli III. filmski festival domačega filma pod pokroviteljstvom predsednika Republike Josipa Broza - Tita in v organizaciji mesta Pule, uredništva »Vjesnika u sredu« in Društva filmskih delavcev Hrvatske. Ta filmska manifestacija ima nacionalno obsežnejše in dovoljuje konkurenco samo jugoslovanskim filmom, izdelanim v zadnjem letu. Z nagrajevanjem jugoslovanskih dokumentarnih in umetniških filmov želi ta festival dati priznanje našim umetnikom za njihov trud in uspeh. Filmski festival v Puli želi popularizirati filmsko kulturo in seznaniti obiskovalce z naporji za uveljavljanje naše najmlajše umetnosti.

Delavci vseh poklicev filmske proizvodnje bodo na tem festivalu našli priložnost, da v medsebojnih stikih razpravljajo o številnih problemih naše kinematografije. Vsi ljudje, ki ljubijo naš film, pa bodo na tej priložnosti lahko srečali in spoznali tiste, ki ustvarjajo jugoslovanske filme. Ta živi, neposredni stik publike in ustvarjalcev v pulski areni, bo vesel dogodek za ene in druge.

Za filmski festival v Puli nikakor ne drži, da se izmika prikazovanju tujih filmov. Ti izpolnjujejo večino repertoarja, seveda pa jim konkurenca ni dovoljena. Zelja prirediteljev je, da bi občinstvo gledalo naše filme z vsaj takim spoštovanjem kot gleda tuje, čeprav imajo še mnogo pomanjkljivosti, katerih jim pa ne moremo v taki meri zameriti. Udeleženci letošnjega

filmskega festivala bodo po vsej verjetnosti lahko videli nekaj vrhunskih stvaritev svetovne kinematografije kot so n. pr. »Svet tišine«, »Rdeči baloni«, »Streh«, »Carmen Jones«, veliki sovjetski cinemascope film »Ilja Murovec« itd. Prireditelj v Puli bo obiskalo tudi veliko število inozemskih filmskih umetnikov, distributerjev, novinarjev itd. MILAN LJUBIČ

Gledališka arena v Puli

.. S SODIŠČA ..

ZABODEL GA JE

C. R. iz Tržiča se je pred sodiščem v Kranju zagovarjal, ker je letos konec aprila v Tržiču s čevljarškim nožem zabodel B. M. dvakrat v levo roko in enkrat v hrbet. Navajal je, da je dejanje storil v silobranu. Ugotovljeno je bilo, da obdolženi C. R. ni bil v nikakoli neposredni nevarnosti, ko je z nožem zabodel poškodovanca, pač pa je poškodovanec bežal pred njim in ko ga je dohitel, ga je zabodel, ne da bi bil pri tem sam ogrožen.

Kazen dva meseca zapora naj bo v opozorilo ne samo C. R., pač pa tudi vsem tistim, ki so navajeni sami obračunavati v sporih s sodržavljani.

šlo je kakih 50 m do prve bližnje ograje, ki kar ni hotela »popustiti« v celoti. Avtomobil je obstal poškodovan, prav tako pa tudi ograja ni ostala cela.

Za to dejanje se je K. A. zagovarjal pred sodiščem v Kranju, kjer je bil obsojen na 2 meseca zapora pogojno za dve leti ter na plačilo odškodnine za avtomobil v znesku 6100 din in za ograjo 2420 din, 50 m vožnje s tujim avtom brez šoferskega izpita in v vinjenem stanju se pa res ni izplačalo za 9000 din, če upoštevamo še sodne stroške.

ČUDNA OBRT

Pavel Kalan iz Jame je po poklicu sicer ključavničar, specializiral pa se je tudi na »organizacijo« dinamomotorčkov. Posel je šel kar dobro od rok. Dne 8. januarja 1956 je izpred gostilne v Podrečju vzel s koles dva dinamomotorčka, ne da bi bil opazen. Dne 13. II. letos je svoj podvig ponovil še z večjim uspehom. Pred gostilno »Gaštev« v Kranju je »nabavil« dva motorčka, pred bifejem »Agroservis« pa je ukradel s koles še dva. Vse bi bilo v redu, če ne bi pri njem našli dinamomotorčkov, če... itd.

Sodišče v Kranju je obdolženca obsojilo na 2 meseca in 21 dni zapora, pri čemer je upoštevalo, da so vsi oškodovanci dobili nazaj svoje dinamomotorčke, da je obdolženec dejanje priznal in da doslej še ni bil kaznovan.

Žirovniška šola slavila tri obletnice

Žirovnica, 8. julija.

V Žirovnici je poteklo 155 let, odker je bil prvi pouk v Rodinah (zasebna farna šola), jeseni je bila sedanja šolska stavba stara 60 let in 6 let imajo že nižjo gimnazijo, zato sta se učiteljska zbornica osnovne šole in nižje gimnazije odločila, da skupaj z učenci in dijaki praznujejo te obletnice.

V ta namen so odprli lepo šolsko razstavo, kjer so pokazali uspehe celoletnega dela. Mnogo je bilo razstavljenih ročnih del, ki so jih naredila dekleta pod vodstvom učiteljice Ive Jalen, čeprav so s poukom ročnih del pričeli šele v II. semestru. Lepe so bile tudi risbe in lesorezi. Med zvezki s šolskimi nalogami in risbami so bila tudi mnoga učila, prirodopisne zbirke otrok in drugo.

Vsem staršem je bilo zelo ustreženo, da smo po večletnem presledku pričeli s poukom dekliških ročnih del. Lepo je uspela ob koncu leta tudi zaključna akademija, kjer so pokazali učenci in dijaki nekaj sličic iz razrednega dela.

Vmes pa je bilo slišati petje učencev in gimnazijskega pevskega zbora. Slovesnost so zaključili s telovadnim nastopom in razdelitvijo nagrad najboljšim učencem, ki so dobili v dar knjige, gimnazijski pa tudi hranilne knjižice po 500 din, dar Elektro-Žirovnice. Najboljši učenci z obeh šol so bili tudi pogoščeni, kar je oskrbel Šolski odbor.

Ob tej priložnosti bi bili vsi Žirovčani veseli, ako bi mogli nadaljevati z začetno stavbo nove šolske zgradbe.

J. D.

Mladinski voditelji v Bohinju

Kakor lani, je tudi letos CK LMS organiziral ob Bohinjskem jezeru seminar za predsednike občinskih komitejev LMS. Seminar je Pod Voglom, v nekdanjem mladinskem domu, ki bo kakor kaže, spet postal mladinski dom.

Pretekli ponedeljek so se zbrali mladinci in mladinke iz vseh krajev Slovenije na seminarju. Program seminarja je precej obsežen, tako da imajo mladinci ves dan dovolj dela in počitka. V teh dneh so udeleženci absolvirali že nekaj predavanj, med drugim predavanje o družbeni vlogi in karakterju LM ter o njenih najvažnejših političnih in vzgojnih nalogah. Predaval je predsednik CK LMS Franček Mirtič. V četrtek dopoldne pa je predavala Vida Tomšič, organizacijski sekretar CK ZKS, o problemih naše socialistične prakse. V zvezi s tem je posebno poudarila pomen zavestnih in organiziranih subjektivnih sil v izgradnji socializma. Za to predavanje je bilo med mladinskimi voditelji veliko zanimanje.

Isti dan sta obiskala tabor tudi predsednik Republiškega odbora »Partizana« Mitja Ribičič in predsednik Republiškega odbora Zveze športov Leopold Kresc ter imela z mladino razgovor o raznih problemih v teh družtvih.

Seminar bo trajal do 15. julija. Med tem časom bodo obravnavali še pomembna vprašanja o naši gospodarski politiki (predavanje tovariša Viktorja Avblja), o socialističnem gibanju v svetu bo predaval doktor Hočevar, o fiziologiji in psihologiji mladega človeka pa bo predaval univerzitetni profesor dr. Leo Zlebnik.

-k-e

Ponedeljkov abveščevalec

Mali oglasi

Dežni plašč, izgubljen v sredo okrog 19. ure od Mengša do Britofa pri Kranju proti nagradi vrniti na upravo lista.

Preključem blok št. 26302, izdan v Komisijiski trgovini v Kranju dne 12. 5. 1956.

Na oddelku za kemijo Univerze v Ljubljani je diplomiral Mirko Pogačnik. KAD čestita.

Na oddelku za rudarstvo Univerze v Ljubljani je diplomiral Janex Grašič. KAD čestita.

Na pravni fakulteti Univerze v Ljubljani je diplomiral Ivan Krč. — Čestitamoi!

V najem se da za več let 2 njivi na Primskovem ob radio postaji v iz-

meri 6700 kvadrat. m. Reflektanti naš se zglasijo osebno ali pismeno pri Martinu Podkrižniku, Kranj, Golniška cesta 21 do 31. avgusta 1956.

Kupim elektromotor do 1 KS 1400 obratov. Naslov v upravi lista.

Prodajam hrušev most — Alojz Cvenkelj, Ljubno 70.

Prodajam zapravljivček, poizve se Gostilna Breg.

Prodajam motorno kolo 98 cm močnejše konstrukcije, registrirano, Primskovo 80.

Podpisani Sajovic Franc, posestnik Britof 58 p. Kranj preključem in obžalujem neresnične trditve o Antonu Otreban iz Britofa pri Kranju in se mu zahvaljujem, ker je odstopil od kazenskega postopka. Sajovic Franc — Britof 48 p. Kranj.

5. julija sem izgubila jopico (svetlosiva volnena) od savskega mostu do gostilne na Gaštej. Najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na upravo lista.

Krapinska tekst. industrija Krapina razpisuje natečaj za sprejem 10 tehnikov za predilno stroko in 3 tehničke — kemičarje. Prednost imajo tehnički, ki so odslužili vojaški rok in imajo prakso v predilnicah za volno in bombaž. Tehniki bi se izučili za mojstre in nadmojstre za novo predilnico volne in česanega prediva. Praksa bi trajala 8 mesecev doma in eventualno v inozemstvu. V ponudbi je treba označiti dosedanje prakso in predložiti prepis šolskega spričevala o dovršeni tekstilni šoli.

Kupim sadno stiskalnico za 80 litrov. Naslov v upravi lista.

Izgubila sem 2. 7. 1956 zapestno ure pred Sindikalnim domom. Najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne. — Naslov v upravi lista.

Iščem službo kot pomožni bolničar. Naslov v upravi lista.

Učenca za tiskarja sprejme podjetje »Gorenjski tisk« Kranj.

RAZPIS

»Komisija za razpis mesta direktorja podjetja »Železnina« Kranj razpisuje na podlagi 10. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 34-371/55) in 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ št. 51-424/53)

MESTO DIREKTORJA PODJETJA »ŽELEZNINA« KRANJ

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

1. Ekonomska srednja šola z večletno komercialno prakso v železninarski ali kemični stroki.
2. Trgovski pomočnik z večletno prakso v železninarski stroki, od tega večletno prakso na vodilnem položaju.

Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti, neoporečnosti in o dosednji zaposlitvi pošljite Občinskemu ljudskemu odboru Kranj do 31. julija 1956.

RAZPIS

»Komisija za razpis mesta direktorja podjetja »Zvezda« Kranj razpisuje na podlagi 10. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 34-371/55) in 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ št. 51-424/53)

MESTO DIREKTORJA PODJETJA »ZVEZDA« KRANJ

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

1. Inženir kemije z večletno prakso v tekstilni stroki.
2. Ekonomist z večletno prakso na vodilnih položajih v gospodarskih organizacijah.
3. Tekstilni tehnik — apreter z večletno prakso.
4. Visoko kvalificirani tekstilni delavec z večletno prakso na vodilnih položajih v gospodarstvu.

Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti, neoporečnosti in o dosednji zaposlitvi pošljite Občinskemu ljudskemu odboru Kranj do 26. julija 1956.

E. Löhdorff

TROPSKA SIMEONIA

Možje okrog ognja pojo svoje lepe, globoko v srce segajoče pesmi, prežete s sladko, otožno melanholijsko. Monotono zategnjeno plove ponavljajoča se kitica kvizku k zvezdam. In tako prepeva še ob temnordeči žerjavi, ko legam k počitku.

Rahlo se pozibava mrežnica pod menoj. Rezki dim gorečega lesa, ki me spominja čudovitih, nepozabnih nočevanj v pragozdu, me ščegeta v nos. Zunaj na dvorišču pojo možje tako opojno, tako mehko in prehajajo tako nenadno hitro v divje, zveneče melodije, kot znajo to samo Južni Amerikanci, če so povrh tega še Španci. Otožne ljubavne pesmi in tresočji tenor me zaziblje v globoko spanje.

POT V MUZO

Ozračje je redko in nepopisno vroče. Podnebje pokrajine, po kateri se precej počasi vozimo v Fordovih tovornjakih, je za Evropejca med najzlokobnejšimi, kajti tenka plast vzdušja vzemirja živčni sistem in ga spravlja v trajno napetost, ki vodi na rob blaznosti. Strahotna vročina pa, ki jo izžareva nebo kot bi kapljalo raztopljeno steklo, mrvni telo z razbičanimi živci v njem kot mehko kunjco. Sleherno kapljo tekočine iztisne iz nje, izsesa sleherno mrvice potu, ki se nazadnje odlaga na koži v suhih kristalčkih in tenkih slanah plasteh.

Ceprav se vozimo in se mi zato ni treba dosti gibati, je moja koža vnetja povsod, razen na nepokritih in zato bolj utrjenih mestih. Povsod, kjer se stika v dveh plasteh, je pokrita z ognjenimi mehčurki, ki žgo kot živ ogenj, če premaknem roko ali nogo. Pa sem mislil, da sem proti takim otroškim boleznim dovolj zavarovan! Kaj me čaka šele v Muzu ali Chocu? Pet let — pri moji veri! Saj bo zadostovalo že pet dni, da spravi mene in celo druge, ki so krepkejši od mene, pod zemljo v tej prokleti deželi!

Deseterica vojakov čepi za nami in zbija šale. Njihov poročnik — njegova koža je kot mleko in čokolada — sedi ob šoferju in čita iz zamaščene knjige kljub skokom starega Forda. Cesta vodi po skalovitih, izsušenih dolinah, po visokih planotah, požganih od sončne pripeke ter spet po globelih, dolgih, ozko in globoko zajedenih v skorjo gora, tako da je v njih večer somrak.

»Goddamn«, kolne Billy, ki sedi na deski poleg mene in sklepeče z zobmi, kadarkoli zavozimo v tako globel. Sam pa se reži zlobno in glasno, da odmeva od skalnih sten; Jules leži zvit v klopek kot stisnjena mumija nepremično ob nogah Kolumbijcev, le oči se čudovito živahno bliskajo.

Od časa do časa hupajo avtomobili, da bi svanili tiste, ki nam prihajajo nasproti, kajti izogibati bi se drug drugemu na tej cesti ne mogli, saj bi se celo pešec ne mogel pritisniti med skalno steno in avtomobilom. Vselej, kadar privozimo spet v polno sončno svetlobo, nehotе pokrijemo vsi oči z roko, kajti vselej se nam zazdi, da nam udarja nasproti ognjeni dah iz peklenskega žrela.

... godba je nekaj čudovitega! Človeka, ki je ravnokar še bil v telesnih in duševnih mukah, dvigne, vlije mu novega poguma, da postane spet vesel. — Nič več ne čutim žgočega slanega potu v očeh! Tudi bolečine v zgibih so izginile in nič več ne mislim na tisto, kar ima še priti!

Napolnim si pipo in krepko povlečem iz nje dim ostrega črnega tobaka ter prislunhnem Hypolitu. Pravkar si je obesil na ramo harmoniko. Nikdar še, tako se mi zdi, nisem slišal lepših melodij, kot so preprosti »tangos« in »zambacuecas«, ki jih rjavi možak z melanholičnim indijanskim obrazom izvablja svojemu že dobrodu pokvarjenemu instrumentu. Pa sem vendar že poslušal koncerte v slovitnem Metropolitanskem gledališču v New Yorku.

Turobno, molčeče zagrizeno razpoloženje se je po prvih akordih naglo obrnilo in še dolge ure potem smo spet ljudje. Predno se je oglasila harmonika, smo bili prihuljene, obupane, z usodo sprte bestije ali v najboljšem slučaju sužnji, potujoči v strahu in trepetu svoji neznani usodi nasproti. Zda pa smo spet postali ljudje.

Vsekrižem kadimo, si ogledujemo prakrajino, pripovedujemo si vse mogoče. Venomer drdrajo avtomobili proti severu. Po zarjavelih planotah z redkim zelenjem, po močvirnih poljih se vozimo, tako da seže s slano skorjo pokrita močvara do osi pri kolesih in nas dostikrat obrizga čez in čez. Včasih leže majhne vase ob cesti, v mlakužah ob njih se igrajo s črnimi prašičji goji otroci. Včasih drdramo v oblačih prahu po kratkih ulicah ali majnih trgih, kjer so se ravno zbrali ljudje k živahnim, pisanim sejmom...

V eni takih vase, »tambo« imenovanih, se ustavimo, da se odpočijemo in nasitimo. Taborni ognji zagore in zapresketajo. »la palomas!